

Obvodný úrad miestnych národných výborov v Diviakoch nad Nitricou 1945-1950

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1571_10256	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Diviakoch nad Nitricou	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1945-1950	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	1,00 bm (117 kusov úradných kníh, 2 registratúrne pomôcky, 3 archívne škatule)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Diviakoch nad Nitricou	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Výzvu na zakladanie národných výborov ako orgánov ľudovej moci pri organizovaní protifašistického boja obsahoval Ohlas Ústredného národno-revolučného výboru z marca 1942. Podľa inštrukcií ilegálnej Slovenskej národnej rady vydaných koncom roka 1943 sa sieť okresných a miestnych revolučných národných výborov rozrástla najmä v prvom polroku 1944. Rozhodujúcou etapou bolo ich prevzatie štátnej moci v obciach a okresoch na Slovensku v období SNP. Vo svojej pôsobnosti sa opierali o smernice Povereníctva SNR pre veci vnútorné č. 339/1944/I z 27. septembra 1944 o organizácii a kompetencii revolučných národných	Dejiny správy pôvodcu

		<p>výborov. Oslobodenie Československa Sovietskou armádou znamenal začiatok nového obdobia vo vývoji národných výborov. Nariadením Povereníctva SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR zo 7. apríla 1945 boli zriadené miestne národné výbory, na ktoré prešla právomoc, ktorú predtým vykonávali obecné zastupiteľstvá, obecná rada, starosta obce a obecný notár alebo obvodný notár. Po zrušení obvodných notárskych úradov vznikli obvodné úrady miestnych národných výborov a namiesto obecných notárskych úradov vznikli úrady miestnych národných výborov, ktoré boli ustanovené ako orgány verejnej správy. Na základe dočasného organizačného poriadku vydaného Povereníctvom pre veci vnútorné č. 6633/2-II/1-1945 vykonávali miestne národné výbory svoju pôsobnosť prostredníctvom pléna, rady, predsedu, miestnych komisií a úradu MNV alebo obvodného úradu MNV. Obvodný úrad MNV v Diviakoch nad Nitricou prevzal agendu zrušeného Obvodného notárskeho úradu v Diviakoch nad Nitricou. Do jeho územného obvodu patrili tieto obce: Banky (dnes Diviaky nad Nitricou), Diviacka Nová Ves, Diviaky nad Nitricou, Ješkova Ves nad Nitricou (dnes Diviaky nad Nitricou), Máčov (dnes Diviaky nad Nitricou), Vrbany (dnes Diviacka Nová Ves). Obvodný úrad MNV v Diviakoch nad Nitricou bol orgánom pomocným a výkonným, podliehal okresnému národnému výboru a povereníctvu vnútra. Vybavoval všetky písomné podania miestnych národných výborov spadajúcich do jeho pôsobnosti ako ich výkonný orgán. Podával posudky a návrhy v odborných záležitostiach, plnil uznesenia a opatrenia orgánov MNV, príkazy, nariadenia, dožiadania dozorných orgánov a vyšších úradov. Vedúci neskôr prednosta úradu bol zároveň tajomník MNV a povinne sa zúčastňoval na zasadnutiach pléna a rady ako zapisovateľ, ale hlasovacie právo nemal. Bol odborným poradcom MNV a dozeral na prácu zamestnancov. Ako štátnemu úradníkovi mu prináležalo rozhodovacie právo v matričných záležitostiach, do ktorých MNV nemal právo zasahovať. Vedúcim Obvodného úradu MNV v Diviakoch nad Nitricou bol v rokoch 1945-1946 Jozef Hentš. Jeho nástupcom sa stal František Baniar, ktorý v tejto funkcii pôsobil od 13. mája 1946 do 19. júla 1946. Ďalším prednostom úradu do roku 1950 bol Ján Hojč. Vyvrcholením reorganizácie verejnej správy v obciach na Slovensku bolo vládne nariadenie č. 14/1950 Zb. o organizácii miestnych národných výborov. Právomoci úradov MNV a obvodných úradov MNV boli presunuté na jednotlivé miestne národné výbory, čo znamenalo aj likvidáciu úradov a obvodných úradov MNV. Likvidácia Obvodného úradu MNV v Diviakoch nad Nitricou sa uskutočnila 15. júla 1950. Ustanovujúce schôdze nových MNV sa konali v MNV Banky 18. decembra 1949 a v MNV Vrbany 15. apríla 1950. Zápisnice z ustanovujúcich schôdzí obnovených MNV v obciach Diviaky nad Nitricou, Diviacka Nová Ves, Ješkova Ves a Máčov sa nezachovali.</p>	
--	--	--	--

3.2.3.	Archival history	<p>Spisová manipulácia obvodného úradu MNV nebola osobitne upravená. Platil kancelársky poriadok pre obce a obecné a obvodné notárske úrady, vydaný uhorským ministerstvom vnútra č. 126 000/1902 B.M., ktorý upravoval spisovú službu obvodného úradu MNV. Vedúci, prednosta obvodného úradu MNV viedol registratúrny denník, nazývaný ako podací protokol (administratívny, všeobecný), do ktorého zapisoval všetky podania, či už prišli miestnemu národnému výboru alebo priamo obvodnému úradu MNV. Prednosta doručení poštu otváral a vybavoval. Spisy boli protokolované chronologicko-numericke, pričom spisy, týkajúce sa jednej veci sa pripájali k prvému číslu podania. Neprotokolovali sa tie záležitosti, pre ktoré sa museli viesť evidencie, zápisnice obecných orgánov, komisií, doručienky, zbierky zákonov a nariadení, úradné vestníky, oznamy. Zvlášť sa viedli protokoly pre dôvernú agendu, pričom pre označenie spisov sa používala nejednotne skratka „prez“ (prezidiálne) alebo „dôv“ (dôverné). Po vybavení sa spisy ukladali do spisových obalov, na ktorých bolo poznačené o aký typ spisov ide, číslo spisu lomené rokom vzniku. Na konci roka sa vybavené spisy sústreďovali do spisovne úradu (dnes registratúrne stredisko). Osobitné oddelenie tvorila účtovná agenda, ktorú tvoril v rámci roka súbor písomností ako rozpočet, záverečný účet, majetkový inventár, pokladničné denníky viažuce sa k hlavnej knihe obecného hospodárenia. Samostatným oddelením agendy obvodného úradu miestnych národných výborov bola matričná agenda, ktorá nie je súčasťou fondu. Počas likvidácie jednotlivých úradov MNV a obvodných úradov MNV väčšina odstupujúcich vedúcich úradov roztriedila písomnú produkciu podľa pertinencie k jednotlivým obciam a odovzdala ustanoveným miestnym národným výborom. Mnohé písomnosti boli uložené v nevyhovujúcich priestoroch, v pivniciach alebo na povalách, čo bolo často príčinou znehodnotenia, torzovitosti alebo straty dokumentov. Vykonaním previerok zamestnancami archívu sa v súvislosti s kompletizovaním fondov notárskych úradov a úradov MNV dostala do archívu väčšina fondov Ú MNV a OÚ MNV.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Písomný materiál Obvodného úradu MNV v Diviakoch nad Nitricou bol do trvalej úschovy Štátneho okresného archívu Prievidza v Bojniciach prevzatý 21. augusta 1962 a zaevidovaný v prírástkovej knihe pod číslom 106. Odovzdané boli podacie protokoly v množstve 6 kníh, indexy v rovnakom počte 6 kníh, účtovný materiál bol v rozsahu 6 balíkov, spisov bolo odovzdaných 6 fasciklov a evidencie tvorili 2 knihy. Všetky uvedené dokumenty fondu boli z obdobia rokov 1945-1950.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírástkov
3.3.1.	Scope and content	<p>Archívne dokumenty fondu poskytujú základné informácie k štúdiu hospodárskych, zdravotných a sociálnych pomerov jednotlivých obcí obvodu. Archívny fond obsahuje evidencie vydaných obecných svedectiev, domovských listov, starobných podpôr, evidenciu mláďačiek, povolení na</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		organizovanie tanečných zábav a evidenciu stavebných povolení z rokov 1947-1948, ktorá je z hľadiska praktického využitia najvýznamnejšia. Samotný spisový materiál, ktorý tvoria spisy prezidiálne a administratívne môžeme využiť v oblasti histórie aj politiky. Zachované prezidiálne spisy obsahujú rôzne smernice, nariadenia, obežníky vyšších orgánov, menoslovy členov miestnych ľudových súdov, exhumácie príslušníkov Červenej armády, prehľady o družstevnej situácii ako aj životopisy zamestnancov obvodných úradov jednotlivých miestnych národných výborov a dotazníky učiteľov. V administratívnych spisoch sa zachovali informácie o elektrifikácii a telefonizácii obcí, o sociálnych a školských pomeroch v obciach obvodu, údaje o arizácii podnikov, zoznamy padlých partizánov a účastníkov SNP, sirôt po padlých v druhej svetovej vojne, výkazy vojnových škôd, rozpustenie organizácií HSLS v obciach obvodu, súpis účastníkov a obetí zahraničného odboja, zoznamy duchovných, pôrodných asistentiek, potravinárskych podnikov, mlynov a šrotovní. Výpovedným materiálom sú aj účtovné knihy, ktoré podávajú komplexný rozbor o príjmoch a výdavkoch a o hospodárení obcí obvodu.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vnútročné vyradovanie uskutočnila počas spracovávania fondu pracovníčka archívu Oľga Ivaničková v roku 1963. Nie je známe, aké dokumenty boli z fondu vyradené. Niektoré druhy písomností sa ponechali vo fonde jeho právneho predchodcu Obvodného notárskeho úradu v Diviakoch nad Nitricou z dôvodu prevahy rokov. Týka sa to Evidencie požiarov 1926-1948, Evidencie zbrojných listov 1929-1951, Inventára majetku obce Diviaky nad Nitricou a obce Máčov z rokov 1940-1949, aj keď OÚ MNV v Diviakoch nad Nitricou vznikom úradu v ich vedení pokračoval.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond je usporiadaný a sprístupnený združeným inventárom v štruktúre: Obvodný úrad miestnych národných výborov v Diviakoch nad Nitricou: I. Knihy Evidenčné II. Spisový materiál 1. Registratúrne pomôcky 2. Spisy a) prezidiálne	Spôsob usporiadania

		b) administratívne III. Účtovný materiál Účtovné knihy 1. Banky 2. Diviaky nad Nitricou 3. Diviacka Nová Ves 4. Ješkova Ves nad Nitricou 5. Máčov 6. Vrbany	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language/scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	dobry	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Okresný archív Prievidza v Bojniciach. Oľga Bražinová, Jozef Bilčík: Obvodné úrady miestnych národných výborov 1945 – 1950, skupinový inventár, Bojnice, 1963, evid. č. 536. K dispozícii je aj tento druhý neelektronický inventár, ktorý je poskytnutý v bádateľni archívu na požiadanie: Štátny okresný archív Prievidza v Bojniciach. Jozef Bilčík, Oľga Bražinová, Marta Gašparovičová: Úrady a obvodné úrady miestnych národných výborov (1940) 1945 – 1950 (1957), združený inventár, Bojnice 1989, evid. č. 2472.	Vyhľadávacie pomôcky

3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Bojnice, Tehelná 18, 972 01 Bojnice	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Kópie neboli vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Diviakoch nad Nitricou 1886-1945 (1951) Okresný úrad v Prievidzi 1923 – 1945 Okresný národný výbor v Prievidzi (1918) 1945 – 1990 (1991) Miestny národný výbor v Bankách 1945-1975 (1976) Miestny národný výbor v Diviakoch nad Nitricou 1945-1990 Miestny národný výbor v Diviackej Novej Vsi 1945-1990 (1991) Miestny národný výbor v Ješkovej Vsi 1945-1975 Miestny národný výbor v Máčove 1945-1975 Miestny národný výbor vo Vrbanoch 1945-1960	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Bilčík, Jozef – Obert, Štefan – Vitek Ernest. <i>Sprievodca po okresných archívoch v Nitre, Prievidzi a Topoľčanoch</i> . Bratislava: Slovenská archívna správa, 1975, 542 s. Informatívny sprievodca štátnych archívov Slovenskej republiky II/2. Bratislava: Ministerstvo vnútra SR, odbor archívnictva a spisovej služby, 2001, 346 s.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Zamestnanci archívu Oľga Bražinová a Jozef Bilčík spracovali v roku 1963 písomnosti fondu OÚ MNV v Diviakoch nad Nitricou do formy skupinového inventáru. V roku 1989 fond reinventarizovala pani Marta Gašparovičová. Jedným z dôvodov bola skutočnosť, že mnohé úradné knihy a celé ročníky spisov síce tvorili súčasť fondov OÚ MNV, ale neboli podchytené v inventári. Taktiež časť písomností bola do archívu prevzatá v neskorších rokoch. Podľa metodického pokynu AS MV SSR v Bratislave z 9. 2. 1982 o spracovaní a sprístupnení archívnych fondov národných výborov I. stupňa Marta Gašparovičová vyčlenila zápisnice pléna a zápisnice rady Miestnych národných výborov obcí Banky, Diviaky nad Nitricou, Diviacka Nová Ves, Ješkova Ves, Máčov a Vrbany z rokov 1945-1949 z fondu OÚ MNV a zaradila ich do fondov jednotlivých MNV.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní

		Opis fondu vyhotovila Eliška Kolečanská v júli 2020.	
3.7.2.	Rules or conventions	Opis vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	30. 07. 2020	Dátum vyhotovenia opisu